

LIETUVOS RESPUBLIKOS KONKURENCIJOS TARYBA

Biudžetinė įstaiga, Jogailos g. 14, LT-01116 Vilnius, tel. (8 5) 262 7797, faks. (8 5) 212 6492, el. p. taryba@kt.gov.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188668192

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijai

2023-09-19 Nr. (2.30Mr-43)6V-
I 2023-09-05 Nr. 2D-2254

KONKURENCIJOS TARYBOS IŠVADA DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VIEŠŲJŲ PIRKIMŲ ĮSTATYMO NR. I-1491 2 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO

(1) Dėkojame už Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos pateiktą derinimui Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo projektą¹, kuriuo siūloma pritarti Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui (toliau – Įstatymo projektas). Konkurencijos taryba pagal kompetenciją teikia savo pastebėjimus dėl Įstatymo projekto.

(2) Įstatymo projektu siekiama reglamentuoti sąvoką „trumpoji maisto tiekimo grandinė“², numatant, kad trumposios tiekimo grandinės atveju pagal supaprastintą pirkimą organizuojame viešajame pirkime tiekėju galėtų būti labai maža, maža ir vidutinė įmonė, atitinkanti reikalavimus, nurodytus Lietuvos Respublikos smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatyme³. Įstatymo projektą lydinčioje medžiagoje nurodyta, kad nacionalinėje teisėje nėra įtvirtinta trumposios maisto tiekimo grandinės sąvoka, todėl perkančiosioms organizacijoms kyla sunkumų siekiant vykdyti supaprastintus pirkimus. Be to, siūlomu įtvirtinti reguliavimu siekiama užkirsti kelią trumposios maisto tiekimo grandinės atveju supaprastintuose pirkimuose dalyvauti didelėms įmonėms, importuotojams ir prekybos tinklams, kad galėtų daugiau dalyvauti žemės ūkio produkcijos gamintojų (ūkininkų, žemės ūkio bendrovių, žemės ūkio kooperatyvų).

(3) Įstatymo projektą lydinčioje medžiagoje nurodyta, kad Įstatymo projekte numatytame trumposios maisto tiekimo grandinės sąvokos apibrėžimui įtakos turėjo Kaimo plėtros finansavimo programose vartojama trumposios maisto tiekimo grandinės sąvoka, kuri buvo apibrėžiama vadovaujantis Europos Sąjungos teisės aktais⁴.

¹ Vyriausybės projektas „Dėl Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto pateikimo Lietuvos Respublikos Seimui“. Registracijos Nr. [23-12967](#).

² Europos Sąjungos iniciatyva, plačiausiai žinoma pagal Europos Žaliojo kurso ir strategijos „Nuo ūkio iki stalo“ įgyvendinimą, kuria siekiama prisidėti prie klimato kaitos pokyčių švelninimo, maisto švaistymo mažinimo, ekologiškos ir pagal maisto kokybės sistemas užaugintos produkcijos vartojimą.

³ Įstatymo projekte nurodyta, kad „Trumpoji maisto tiekimo grandinė – labai mažai, mažai ir vidutinei įmonei keliamus reikalavimus, nurodytus Lietuvos Respublikos smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatyme, atitinkančio žemės ūkio veiklos subjekto (arba jų grupės) ar jo narių pagamintos ir (arba) perdirbtos (įskaitant pirminį perdirbimą) žemės ūkio ir (arba) maisto produkcijos tiekimas į rinką tiesiogiai arba pasitelkiant ne daugiau kaip vieną tarpininką, kuris atitinka labai mažai, mažai ir vidutinei įmonei keliamus reikalavimus, nurodytus Lietuvos Respublikos smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatyme.“

⁴ 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1305/2013 dėl paramos kaimo plėtrai, teikiamos Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšomis, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1698/2005 (toliau – Reglamentas Nr. 1305/2013) 35 str. bei 2014 m. kovo 11 d. Europos Komisijos deleguoto reglamento (ES) Nr. 807/2014, kuriuo papildomas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1305/2013 dėl paramos kaimo plėtrai, teikiamos Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšomis, ir nustatomos pereinamojo laikotarpio nuostatos 11 str.

(4) Vis dėlto minėti Europos Sąjungos dokumentai yra skirti, be kita ko, nustatyti bendras taisykles, kuriomis reglamentuojama Europos Sąjungos parama kaimo plėtrai, taip pat apibrėžiant priemones, kurios turi būti priimtos siekiant įgyvendinti kaimo plėtros politiką. Minėtuose dokumentuose nėra pateikiama trumposios maisto tiekimo grandinės sąvoka, o aptariamos galimos konkrečios paramos priemonės, kad šios grandinės galėtų būti vystomos, savaime neeliminuojant atitinkamų paramos priemonių taikymo ir didelių įmonių atžvilgiu. Pavyzdžiui, vadovaujantis Reglamento Nr. 1305/2013 35 straipsniu, parama gali būti skiriama klasterių, kuriuose gali dalyvauti ir didelės įmonės,⁵ ir jų tinklų kūrimui.

(5) Šiame kontekste, kiek tai susiję su trumposios maisto tiekimo grandinės vystymu, taip pat yra aktuali 2021 m. spalio 20 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl sąžiningos, sveikos ir aplinkai palankios maisto sistemos pagal strategiją „Nuo ūkio iki stalo“⁶. Minėtoje rezoliucijoje, kaip galimas trumposios tiekimo grandinės vystymo būdas, yra siūlymas persvarstyti „<...> viešųjų pirkimų teisės aktus siekiant nustatyti arba sugriežtinti minimalius privalomus kriterijus darželiams ir mokykloms, kitoms viešosioms institucijoms ir privačioms įmonėms, teikiančioms viešąsias paslaugas“⁷, tačiau rezoliucija nesuponuoja atitinkamų ūkio subjektų, įskaitant didelių įmonių ar įmonių, užsiimančių importu ar prekyba, eliminavimo iš viešųjų pirkimų, nesuteikiant joms galimybės vienodomis sąlygomis dalyvauti viešuosiuose pirkimuose su labai mažomis, mažomis ar vidutinėmis įmonėmis.

(6) Konkurencijos tarybos vertinimu, įtvirtinus Įstatymo projekte siūlomą trumposios maisto tiekimo grandinės apibrėžimą, ūkio subjektams būtų sukurtos skirtingos konkurencijos sąlygos, kadangi ne visi ūkio subjektai galėtų dalyvauti supaprastintame viešajame pirkime bei siūlyti perkančiajai organizacijai jai reikalingą žemės ūkio ir (arba) maisto produkciją. Atitinkamai, ūkio subjektų, negalėsiančių dalyvauti supaprastintuose viešuosiuose pirkimuose, veikla būtų apribota, galimai pažeidžiant konstitucinį sąžiningos konkurencijos laisvės principą.

(7) Vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 16 straipsnio 2 dalimi bei Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo 4¹ straipsnio 1 dalies 4 punktu, Įstatymo projekto rengėjas turėtų atlikti poveikio konkurencijai vertinimą, nes juo apribojamos ūkio subjektų galimybės vykdyti ūkinę veiklą⁸. Atlikdamas poveikio konkurencijai vertinimą viešojo administravimo subjektas – šiuo atveju, Žemės ūkio ministerija – turėtų identifikuoti, ar yra politinių tikslų, kurie pateisintų Įstatymo projektu nustatomą konkurencijos ribojimą. Jeigu tokių tikslų nėra, Įstatymo projektu numatomo konkurencijos ribojimo – didelių įmonių eliminavimo iš trumposios maisto tiekimo grandinės supaprastintų viešųjų pirkimų atveju – reikėtų atsisakyti. Jeigu konkurencijos ribojimas yra pagrįstas politinių tikslų siekimu, turėtų būti įvertinta, ar minėtų tikslų negalima pasiekti mažiau konkurenciją ribojančiomis alternatyvomis, ir jeigu tokių alternatyvų būtų – turėtų būti pasirinkta konkurencijos neribojanti arba ją mažiausiai ribojanti alternatyva. Tuo atveju, jeigu būtų pasirinkta alternatyva, kuri riboja konkurenciją, projekto rengėjas poveikio konkurencijai vertinimo metu turėtų išanalizuoti, ar projekto neigiama įtaka konkurencijai nenusveria galimos teigiamos įtakos siekiamiems tikslams. Jeigu neigiama įtaka konkurencijai reikšmingesnė negu galima teigiama įtaka, reikėtų atsisakyti tokio reguliavimo.

(8) Konkurencijos tarybos preliminarium vertinimu, siūlomo reguliavimo tikslas nepateisina nustatomo konkurencijos ribojimo. Reguliavimo tikslas yra trumpųjų maisto tiekimo grandinių skatinimas, tačiau minėtų grandinių trumpumas nepriklauso nuo grandinėje dalyvaujančių įmonių dydžio. Didelė įmonė taip pat gali būti trumposios maisto tiekimo grandinės dalis ir tokiu atveju ji neturėtų būti diskriminuojama viešuosiuose pirkimuose, lyginant su kitomis mažesnėmis įmonėmis, dalyvaujančiomis trumpojoje maisto tiekimo grandinėje. Taigi, siūlome apsvarstyti, ar

⁵ Reglamento Nr. 1305/2013 2 straipsnio 1 dalies q) punktas nurodo, kad „klasteris – savarankiškų įmonių – naujai įsisteigusių įmonių, mažųjų, vidutinių ir didžiųjų įmonių, taip pat konsultavimo paslaugas teikiančių įstaigų ir (arba) mokslinių tyrimų organizacijų – grupė, kurios tikslas yra skatinti ekonominę ir inovacinę veiklą propaguojant aktyvų bendradarbiavimą, dalijantis infrastruktūra ir praktine patirtimi, taip pat veiksmingai prisidedant prie žinių perdavimo, bendradarbiavimo tinkle ir informacijos sklaidos tarp klasterio įmonių“.

⁶ Prieiga internetu: https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2021-0425_LT.html.

⁷ 102 punktas, prieiga internetu: https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2021-0425_LT.html.

⁸ Toks vertinimas nėra pateiktas kartu su Įstatymo projektą lydinčia medžiaga.

reguliavimas, susijęs su trumpąja maisto tiekimo grandine, negalėtų būti taikomas visų įmonių, nepriklausomai nuo jų dydžio, atžvilgiu.

(9) Jeigu Jums kiltų klausimų dėl šiame rašte pateiktų pastabų ir pasiūlymų, maloniai prašome kreiptis į mūsų instituciją.

Pirmininkė

Jolanta Ivanauskienė

Samanta Šereikaitė, tel. 8606 15212, el. p. Samanta.Sereikaite@kt.gov.lt

DETALŪS METADUOMENYS	
Dokumento sudarytojas (-ai)	Lietuvos Respublikos konkurencijos taryba, Jogailos g. 14, Vilnius 01116 (2023-10-20 15:05:36)
Dokumento pavadinimas (antraštė)	KONKURENCIJOS TARYBOS IŠVADA DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VIEŠŲJŲ PIRKIMŲ ĮSTATYMO NR. I-1491 2 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO (23-12967)
Dokumento registracijos data ir numeris	2023-09-20 Nr. (2.30Mr-43)6V-1194
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	2023-09-20 Nr. 1D-I-5759
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Jolanta Ivanauskienė, Pirmininkė
Parašo sukūrimo data ir laikas	2023-09-20 08:23:11 (GMT+03:00)
Parašo formatas	XAdES-T
Laiko žymoje nurodytas laikas	2023-09-20 08:23:23 (GMT+03:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugos teikėją	EID-SK 2016,2.5.4.97==#0c0e4e545245452d3130373437303133,AS Sertifitseerimiskeskus,EE
Sertifikato galiojimo laikas	2023-06-09 17:30:35–2028-06-07 23:59:59
Parašo paskirtis	Registravimas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Dokumentų valdymo sistema Avilys
Parašo sukūrimo data ir laikas	2023-09-20 08:38:59 (GMT+03:00)
Parašo formatas	XAdES-EPES
Laiko žymoje nurodytas laikas	-
Informacija apie sertifikavimo paslaugos teikėją	RCSC IssuingCA,VI Registru centras - i.k. 124110246,RCSC,LT
Sertifikato galiojimo laikas	2021-12-20 11:01:17–2024-12-19 11:01:17
Parašo paskirtis	Gauto dokumento registravimas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Lietuvos Respublikos Žemės ūkio ministerija, -
Parašo sukūrimo data ir laikas	2023-09-20 09:09:08 (GMT+03:00)
Parašo formatas	XAdES-EPES
Laiko žymoje nurodytas laikas	-
Informacija apie sertifikavimo paslaugos teikėją	RCSC IssuingCA,VI Registru centras - i.k. 124110246,RCSC,LT
Sertifikato galiojimo laikas	2022-08-01 16:43:24–2025-07-31 16:43:24

Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	<p>"Dokumento registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant CN=Dokumentų valdymo sistema Avily, O="Lietuvos Respublikos konkurencijos taryba, į.k. 188668192", L=Vilnius, S=Lietuva, C=LT sertifikata, sertifikatas galioja 2021-12-20 11:01:17–2024-12-19 11:01:17</p> <p>"Dokumento registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant CN=Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, O="Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, į.k.188675190", L=Vilnius, S=Lietuva, C=LT sertifikata, sertifikatas galioja 2022-08-01 16:43:24–2025-07-31 16:43:24,</p> <p>"Gauto dokumento registracija" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant CN=Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, O="Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, į.k.188675190", L=Vilnius, S=Lietuva, C=LT sertifikata, sertifikatas galioja 2022-08-01 16:43:24–2025-07-31 16:43:24</p>
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	-
Pagrindinio dokumento pridedamų dokumentų skaičius	-
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	Dokumentų valdymo sistema Avily, versija 3.5.71.1
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Tikrinant dokumentą nenustatyta jokių klaidų (2023-10-20 15:05:36)
Elektroninio dokumento nuorašo atspausdinimo data ir ją atspausdinęs darbuotojas	2023-10-20 15:05:36 atspausdino Nomeda Padvaikaite
Paieškos nuoroda	-
Papildomi metaduomenys	-